

Deixem-nos de preocupacions de clientela política. Ara no hi ha més que guanyar o perdre. Un problema de vida o mort.

L'IDEAL

(Segona època) Any II-Núm. 82 Setmanari afiliat a l'Esquerra Republicana de Catalunya Preu 15 cèntims
LLEIDA, divendres 17 de setembre de 1937. Redacció i Administració: Blondel, 60. Telèfon 1221

Resposta a "U. H. P."

A manera de pròleg

Després del requadre que en lletres destacades publicava *U. H. P.* de dis-sabte passat, naturalment, esperàvem que el col·lega socialista, el dilluns, vindria terrible. Si es té en compte, només, el lèxic emprat, no hi hagué defraudació, ans al contrari. Resulta que, segons el col·lega, realitzem miserables campanyes; hem culminat, en el darrer número, en la finalitat d'escàndol i de desprestigi; aliem, brillantment, la tergiversació, la difamació i la insídia; ens lliurem a una tasca provocadora de disgregació i d'insolència de tipus autènticament feixista; els nostres procediments són innobles...

Com es pot veure, som unes males persones, indignes del tracte de gent. Però com les paraules, per elles soles, i per fortes que siguin, si no van acompanyades del raonament lògic i de la prova demostrativa, res no compten si no és un estat d'excitació gens recomanable, ací és on falla *U. H. P.*, puix, com anem a demostrar, la sort no l'acompanya en aquest punt tan important.

Una segona nota es destaca en el «putsch», més que article, que ens dedica l'òrgan socialista, i que es pot resumir així: ells tenen un sac de paciència inacabable, tanta, que per no debilitar el front antifeixista, han tingut l'abnegació de callar sistemàticament davant les nombroses insídies i falsedats que han sortit de les nostres planes. El tracte de respecte, de lleialtat mútua i de decòrum polític, inexcusables, han silenciats les seves planes. Silenci, per bondat de cor, per patriotisme: tal ha estat el lema inspirador de l'òrgan dels socialistes. Ens sembla que les coses són ben bé així, i, per aquesta vegada, creiem, que els companys de *U. H. P.* voldran no repetir que manquem a la veritat. Això posat, anem per parts.

Insidiosos, nosaltres?

Segons qualsevol diccionari, insídia és cosa que es diu astutament, hàbilment, per a fer mal a algú. Si repassem la col·lecció del nostre modest, però honorat setmanari, trobarem que les coses que, en referència al socialisme en general, i al de Lleida en particular, han ocupat la nostra atenció són les se-

güents:

1.ª Que *U. H. P.* durant una colla de mesos ha pagat dels cabals públics que de la Comissaria de Lleida rebia, el seu personal de redacció, administració i d'impremta, i fins part de la maquinària.

2.ª Que de la mateixa procedència són bona part dels diners despesos en les obres particulars de l'edifici requisat per la sindical que controla.

3.ª Que el partit comunista espanyol, i el seu representant a Catalunya, el P. S. U. C., podran tenir en el seu funcionament intern uns procediments democràtics, però la seva finalitat última, encara que dissimulada en els moments actuals, és, si cal, dictatorial. Si cal, vol dir que, cas de no triomfar els seus ideals a les bones, no es repararia en apel·lar a la violència, i això és obvi discutir-ho, car és la doctrina mateixa del leninisme, que és el seu credo.

4.ª El fracàs de les experiències realitzades de col·lectivització.

Aqueix llenguatge nostre, és insidiós? No, col·lega; és precisament, tot el contrari, clar i català.

Sí, és cert que tantes vegades com hem tractat, amb comprensible pena, aqueixos punts, no hem tingut mai la més petita resposta. Silenci absolut. Però, silenci, per què? Per patriotisme? Per no enverinar la cordialitat de relacions? Per altesa de mires? Per esperit de sacrifici? Poiser no és aqueix el motiu. Poiser es tracta de la dificultat d'arbitrar una resposta decorosa en oposició a les nostres gens insidioses afirmacions. Aqueixa és la veritat. Res de prudència: culpa.

La moral d'abans i la d'ara

En temps del règim caigut en 1931, a Governació hi havia el que se'n deia el «fons de reptils», que el ministre despenia en secret, això és, inconfessablement. D'aqueix fons es subvencionava certa premsa, amb tots els caràcters d'una cosa que té un apel·latiu clar, però que no volem escriure. D'aqueix fons es pagava la «sopa», destinada a alimentar certs periodistes, regalant-los una credencial que no els donava altra feina que la de cobrar a fi de mes. Però per secret que l'afer es portés, moltes vegades, alguna inoportuna indiscreció

ho tirava tot a rodar, i aleshores, ai!, el pobre diari que es demostrava rebre diners d'altra procedència que la normal—subscripció, venda i anunci—queia sota l'anatema popular. Donada la tònicia de moral austera que era, i és, tradicional del partit socialista espanyol, un dels motius del seu prestigi, no cal dir que els seus homes i els seus periòdics eren els més apassionadament condemnadors de fets d'aqueixa naturalesa. Tots recordem, a tal efecte, les campanyes de Pablo Iglesias, de Prieto, i de tants altres, a la premsa i al Parlament.

Quan *Juventut Republicana*, l'any 1917, basit el seu edifici social, amb diners dels seus socis, per la ràbia dels seus enemics un dia es posà en dubte si, en lloc de les dues plomes d'aigua que tenia arrendades a l'Ajuntament, se'n gaudia de tres o més. Com si s'hagués tractat de pesar or i no aigua, es feren i referen aforaments a desdir a l'estatge de *Juventut* fins a demostrar que res no es defraudava. Però qui, dels lleidatans d'aquell temps, no recorda les enceses polèmiques a les sessions de l'Ajuntament i a les planes del *Diario de Lérida* sobre l'eventual defraudació? Com s'hauria refet mai, *Juventut Republicana*, del seu crèdit moral, si, en efecte, hagués defraudat... una ploma d'aigua?

Realment, aquells temps, aquells homes i aquelles costums, tenien de tot, coses bones i dolentes. Però en el fons, hi havia en la massa un rígid sentit moral que sancionava inapel·lablement el desif que es donava als fons secrets de Governació, a les suposades defraudacions i a totes les coses per l'estil, que eren moltes en la fecunda picardia dels vells polítics.

Es veu que ara no mirem tan prim. Vinguin diners, per cases i diaris. Però consti que el que passa, en aquest aspecte, no és a gust nostre, i, si se'ns permet expressar-nos en un mot de regust suspecte, direm que ens sentim «rancis», passats de moda, com vulgareu. Ens agradava més aquella moral d'abans que no deixava passar un cabell, que la d'ara, que s'empassa un bou sencer.

El nostre gust més gran hauria estat que totes les coses que hem hagut de dir, no calguessin. En denunciar certs fets, no podia acudir-se'ns que això debilités cap cordialitat de tracte, i només pensàvem en la necessitat de posar fi a

situacions i fets poc exemplars. En discutir doctrines i tàctiques, i en defensar les pròpies, fèiem us del mateix indiscutible dret que tenen els altres a defensar la III Internacional o l'anarquia, o a combatre la democràcia. Ho fèiem amb pena, car, per tractar-se de persones i organismes afins, amb els quals ara, i demà encara més, caldrà una política d'entesa per a fer front a perills que ens són comuns, ens sabia greu haver de dir el que hem dit. Però d'això a tapar-se ulls i orelles, a profit de res respectable, hi ha un món, i nosaltres, per amics que siguem de Plató, encara ho som més de la veritat.

Creiem, doncs, haver demostrat que la imputació d'insidiosos que se'ns fa, és injusta i fora de lloc. Fa alguns lustres que *L'IDEAL* es publica. Ha sofert moltes persecucions, però ni una vegada ha estat empaperat per injúria o calúnia. El nostre llenguatge, ara i sempre, ha estat clar i català.

Mutiladors

El nostre col·lega socialista defensa un criteri que compartim, que és el normal i correcte. Diu: bé que cada periòdic, en el referent a informació política, doni molta més extensió a recensionar el que diuen els seus afins, però el pensament dels altres, per abreuja que es doni, no ha de mutilar-se, i ha d'ésser fidelment extraiat.

No conservem la col·lecció de *U. H. P.*, però estem segurs que si un periòdic hi ha que no pot tirar la primera pedra, perquè té la feulada de vidre, aquest és el col·lega socialista. Desafiem la prova, amb tota seguretat. Per a il·lustració del nostre assert, tenim un fet ben pròxim, i ben demostratiu: la informació que a finals d'agost serví al públic el dia que en la darrera sessió del Parlament de Catalunya es tractà del cas Casanovas. *U. H. P.* dedicà a la vora d'una plana a recensionar els discursos de Comorera i Vidiella, discursos d'atac. En canvi, en cosa de vint rílles entlestí el discurs de defensa de Casanovas, que en el diari de sessions ocupava tres planes! Aqueixa, pràcticament, és la imparcialitat de *U. H. P.* No dir res, absolutament res de subïància del discurs d'un home que, en entredit la seva situació moral, es defensava. I com havia de dir-ho! si Casanovas, per rebutjar la imputació de Comorera res-

(Segueix a la 2.ª plana)